

Ministru prezidenta Māra Kučinska atklāšanas runa

5. Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu un Ķīnas valdību vadītāju sanāksmē Rīgā

Jūsu Ekselence Li Kečjana kungs,
Ekselences,
Godātie kolēģi,

Latvijas valdības un tautas vārdā man ir tas gods un prieks sirsnīgi sveikt Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu un Ķīnas līderus ar piedalīšanos piektajā 16+1 valstu vadītāju sanāksmē. Man ir liels prieks par Baltkrievijas premjerministra dalību sanāksmē īpašā viesu statusā. Tāpat es vēlētos sveikt Eiropas Ārējās darbības dienesta pārstāvjus, kas piedalās sanāksmē kā novērotāji.

Piecu gadu laikā, 16+1 sadarbības formāts ir attīstījies un pilnveidojies: mēs esam pielikuši kopīgas pūles, lai attīstītu formāta struktūru un nodibinātu dažādus nozaru mehānismus, ar mērķi veicinātu sadarbību dažādās jomās.

Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīs šajā laikā ir pieaudzis Ķīnas investīciju apjoms, ir palielinājies tirdzniecības apjoms un Ķīnas tūristu skaits. Tas nozīmē to, ka 16+1 ir produktīvs formāts, kas veicina mūsu valstu izaugsmi. Tādēļ vēlos apliecināt, ka Latvija sadarbībai šajā formātā piešķir lielu nozīmi un ir gatava attīstīt un veicināt to arī turpmāk. Esmu pārliecināts, ka šī sanāksme ne tikai padziļinās mūsu gatavību sadarboties vienam ar otru, bet arī veicinās praktisko rīcību kopīgu projektu veidā.

Godātie kolēģi,

Ķīnas loma pasaulē aizvien pieaug, un Eiropas Savienība ir Ķīnas galvenais tirdzniecības partneris. Tādēļ ir likumsakarīgi, ka arī Centrāleiropas un Austrumeiropas valstis cenšas attīstīt sadarbību ar Ķīnu. Turklāt lielākā daļa no 16+1 valstīm (konkrēti 11) ir arī ES dalībvalstis, bet 4 ir ES kandidātvalstis.

Latvijai, un es domāju, ka arī pārējiem partneriem ir svarīgi, lai 16+1 process būtu caurspīdīgs un pārskatāms. Lai tas nebūtu pretrunā ES likumiem un ES kompetencēm. Mums ir svarīgi, lai šis formāts būtu papildinājums ES Stratēģiskajam dialogam ar Ķīnu.

Lai to panāktu, praktiski soļi jau ir sperti – 16+1 pasākumos regulāri piedalās ES institūciju pārstāvji un citu valstu novērotāji. Tālākais mērķis būtu nodrošināt, lai tirdzniecība 16+1 valstu starpā un ES un Ķīnas tirdzniecības dialogs balstītos uz vienādiem principiem. Lai Trīs jūru iniciatīvas un ES-Ķīnas Savienojamības platformas projekti nedublētos, bet papildinātu viens otru, un sadarbība jebkurā jomā nebūtu pretrunā ar Eiropas Savienības normām.

Šī gada samita tēma ir “Savienojamība. Inovācijas. Iekļaujoša un kopīga attīstība.” Es aicinu savienojamības jēdzienu uztvert tā visplašākajā nozīmē: gan kā tirdzniecības ceļus un kravu plūsmas, gan kā transporta infrastruktūru, gan tehnoloģiju apmaiņu un inovācijas, gan sakaru un finanšu nozares, gan kultūras apmaiņu, izglītību un tūrismu. Te es gribētu atsaukties uz Sudžou samita laikā pieņemto “Vidējā termiņa darbakārtību” un mūsu kolēģa, Ķīnas premjera Li kunga nosauktajām “Sešām prioritātēm”.

Pirmkārt, mums jāturpina darbs pie sinerģiju veidošanas starp Eiropas Savienības iniciatīvām, tādām kā Junkera plāns, Trans-Eiropas tīkli, un Ķīnas iniciatīvām, kā Zīda ceļš, Trīs jūru ostu iniciatīva, kā arī jāturpina 16+1 sadarbības integrēšana ES-Ķīnas Stratēģiskajā partnerībā. Tas ir viens no pamatprincipiem “RĪGAS VADLĪNIJU” dokumentam, ko šīs sanāksmes laikā kopīgi pieņemsim, un kurā ir paredzēti konkrēti sadarbības pasākumi nākamajam gadam. Tā ir arī galvenā tēma šī samita blakuspasākumam - domnīcu konferencei, kas norisinājās vakar un kurā piedalījās pētnieki un akadēmiķi gan no 16+1 valstīm, gan ES institūcijām.

Otrkārt, jāturpina darbs pie Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu eksistējošās transporta infrastruktūras iekļaušanas Zīda ceļa transporta tīklojumā un nepieciešamās jaunas infrastruktūras izveides. Šī gada maijā 16+1 Transporta ministru sanāksmes laikā Latvija nodibināja Loģistikas nozares koordinācijas sekretariātu, lai veidotu kopīgu Centrālās un Austrumeiropas valstu transporta tīkla piedāvājumu Ķīnai. Latvijai pašai piemīt potenciāls būt 1) par tranzīta bāzi Ķīnas kravām, kas caur loģistikas centru “Lielais akmens” tiktu nogādātas uz Ziemeļeiropu, 2) par mērķi tiešajiem reisiem, kas kalpotu Ķīnas tūristiem un uzņēmējiem ceļojot uz Eiropu un 3) par vietu Ķīnas investīcijām preču ražošanai Eiropas tirgiem.

Kā viens no pirmajiem apliecinājumiem realizēt mūsu apņemšanos kopā ar Ķīnu attīstīt Zīda ceļa iniciatīvu ir pirmā konteinervilciena pienākšana Rīgā tieši šodien.

Uzskatu to par reālu 16+1 sadarbības rezultātu un mums jāpieliek visas pūles, lai šajā maršrutā kravu plūsma kļūtu regulāra. Tāpat, papildus jau izveidotajiem tiešajiem avioreisiem ar Ķīnu un dažām Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm, mums jāturpina intensīvs darbs, lai attīstītu tiešos avioreisus arī ar Rīgu un citām Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu pilsētām.

Treškārt, mums jāturpina identificēt potenciālos sadarbības projektus ražošanas infrastruktūras attīstīšanā uz savstarpēja izdevīguma pamatiem, tai skaitā ostās, Trīs jūru ostu iniciatīvas ietvaros, kā arī speciālajās ekonomiskajās zonās. Tas palielinātu kravu apstrādes potenciālu, ražošanas jaudas un veicinātu industriālo attīstību Centrālās un Austrumeiropas valstīs.

Ceturtkārt, mums paveras lieliskas iespējas attīstīt sadarbību finanšu jomā, kas līdz šim ir bijusi 16+1 sadarbības vājais posms. Šodien mēs atklāsim 16+1 Investīciju fondu, kurā savu dalību līdz ir apstiprinājušas Latvija, Čehija un Polija.

Aicinām arī citas valstis apsvērt pievienošanos šim finanšu instrumentam, lai piesaistītu finansējumu tieši 16+1 projektiem. Jānoslēdz arī darbs pie 16+1 Starpbanku konsorcijs izveides, kas pavērtu iespējas dažādu finanšu jomas sadarbības modeļu izstrādāšanā.

Piektkārt, joma, kuras attīstību mēs varam redzēt statistikas datu atspoguļojumā, ir tirdzniecība. Tas ir vispārzināms fakts, ka atsevišķi ņemot, Centrālās un Austrumeiropas valstu tirdzniecības apjomi salīdzinot ar Ķīnas tirgus pieprasījumu ir nelieli, un mūsu spēks ir pārsvarā nišas produktu piedāvājumos Ķīnas tirgum. Es uzskatu, ka ir nepieciešams apmainīties pieredzē un izvērtēt iespējas veidot jaunus risinājumus un modeļus tirdzniecībā ar Ķīnu, tādus kā daudzpusējus sadarbības modeļus, e-komerciju un citus. Tādēļ mēs aicinām 16+1 valstu biznesa atbalsta organizācijas, tādas kā valstu investīciju un attīstības aģentūras un tirdzniecības kameras uz konferenci Rīgā, 2017. gada maijā, kas būs veltīta tieši šiem jautājumiem.

Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgas ir cilvēksaskares (people-to-people contacts) un kultūras apmaiņas jomas, kurām tika veltīts šis gads. Mums ir jāveicina un jāattīsta uzsāktā sadarbība tūrisma, izglītības, zinātnes un kultūras nozarēs. Viens no visbiežāk sastopamajiem šķēršļiem biznesa sakaru veidošanā ir informācijas trūkums vienam par otru. Un vislabākais veids šī šķēršļa pārvarēšanā, lai vienam otru iepazītu, ir tūrisma veicināšana un kultūras apmaiņa. Turklāt visiem jāpiekrīt, ka sadarbības attīstība izglītībā un zinātnē ir ieguldījums mūsu attiecību stiprumam nākotnē. Runājot par izglītību, mums ir jāturpina intensificēt savstarpēju studentu un pasniedzēju apmaiņu, valodu apguvi un literatūras tulkošanu. Izmantojot izdevību, es vēlos pateikties Ķīnas Konfūcija institūtu galvenajai pārvaldei, kas kopā ar Latvijas Universitāti organizēja 16+1 Sinologu konferenci, kura paralēli šai sanāksmei notiek Rīgā.

Visbeidzot, gribu teikt, ka liels potenciāls noteikti piemīt mūsu sadarbībai zinātnē, tehnoloģiju pārnēsē un inovācijās, jo, lai panāktu progresu efektivitāti visdažādākajās jomās, nepieciešamas jaunas tehnoloģijas un inovatīvi risinājumi.

Godātie kolēģi,

Savienojamība un inovācijas ir divi galvenie ceļi mūsu sekmīgai tālākajai sadarbībai, attīstībai un progresam, un esmu pārliecināts, ka mēs turpināsim pa tiem iet enerģiski un mērķtiecīgi.

Ar šo es vēlos beigt savu uzrunu un dot vārdu Ķīnas premjeram Li Kečjana kungam.

Paldies!

Atvērt konfigurācijas opcijas

Atvērt konfigurācijas opcijas